

Lackfi János:
A papagájhal titka

Tanítói segédanyag a teremtésmesék feldolgozásához

Készítette:
Bajzek Zsoltné
Német Mária

Ajánlás

Lackfi János Papagájhal című könyvét azoknak ajánljuk, akik szeretik a mai magyar irodalmat, édes anyanyelvünk játékosságát és szívesen elmélkednek a bennünket körülölelő gyönyörű világ néha kuszáinak tűnő dolgain. A kötetben humor, érzelem és életbölcsség keveredik, miközben a szerző sajátos, színes világot tár elénk- akárcsak maga a papagájhal, amelynek neve is a sokszínűséget jelképezi. Azért ajánljuk ezt a könyvet, mert Lackfi János írásai egyszerre szórakoztatnak és elgondolkodtatnak. A kötet olyan témákat vet fel, amelyek mindannyiunkat érintenek: család, szeretet, hétköznapi csodák, emberi kapcsolatok. Lackfi János Papagájhal című könyve érzékenyen és játékosan tárja fel az emberi létezés mélységeit. A könyv központi motívuma a teremtés: annak öröme és felelőssége, ahogyan az ember saját életét és kapcsolatait formálja. Ajánljuk mindazoknak, akik szeretnék diákjaikkal a teremtés, az ön-és társismeret és az emberi felelősség témáit e mesekönyvön keresztül megközelíteni. A történetek olvasása fejleszti az empátiát, a nyelvi kifejezőkészséget, a fantáziát és a kreatív gondolkodást. Segíti az érzelmi intelligencia, az önismeret és a nyitottság fejlődését, miközben játékos formában tanít arra, hogyan lássuk meg a mindennapokban rejlő szépséget és értelmet. A gyerekek megtanulhatják, hogy a természet nem csupán háttér, hanem Isten ajándéka, amit felelősséggel, hálával kell őriznünk. A Papagájhal olvasása után az ember felismeri, hogy minden apró lénynek, embernek és természeti csodának helye és értéke van a teremtett világ rendjében. A könyv olvasása után más szemmel nézünk a világra és talán jobban értékeljük az apró örömöket is.

Mielőtt fejest ugranánk ebbe a különleges teremtésvédelmi mesekönyvbe, a gyerekek megismerkedhetnek Lackfi János életével, munkásságával. Ez a munka egy ötletgyűjtemény, mely komplex módon dolgozza fel a fejezeteket. Figyelembe vettük a gyermekek mozgás- és játékigényét, a szociális kompetenciák fejlesztésének kiemelt szerepét. Törekedtünk a változatosságra, a sokszínűségre, igyekeztünk olyan lehetőségeket kollégáink elé tárni, melyek az ország bármely iskolájában hasznára és örömére válnak diáknak és pedagógusnak egyaránt. Nem hagytuk figyelmen kívül a modern platformokat és a tantárgyi koncentrációt sem.

Kellemes és hasznos időtöltést, feltöltődést, ráeszmélést és sok-sok öszinte, mély beszélgetést kívánunk!

Bevezető gondolatok a Lackfi Jánost bemutató két foglalkozáshoz

Lackfi János: A papagájhal titka című teremtésvédelmi mesekönyvének feldolgozása az író bemutatásával kezdődik.

A két foglalkozás célja, hogy interaktív módon hozza közelebb Lackfit a tanulókhoz: mint felelősen gondolkodó embert, apát, tanárt, s hittel élő kortárs irodalmárt.

Ez az anyag ajánlás, egy lehetőség a teremtésmesék feldolgozásához 3-6. évfolyamokon.

Kívánjuk, hogy minden kedves Kollégánk testre szabva, az osztályához és saját egyéniségéhez igazítva lelje benne örömét, kamatoztassa közössége javára!

1. foglalkozás

Melyben beszélünk a kortárs költő fogalmáról és a köztünk élő irodalmárokról.

Lackfi Jánosról, mint emberről.

Tantárgy: Magyar irodalom

Osztály: 3-6. évfolyam -maximum 16 fő

Az óra témája: Lackfi János bemutatása

Az óra cél- és feladatrendszere: A tanulók ismerkedjenek meg Lackfi János életével, munkásságával. Ismerjék fel jellegzetes stílusjegyeit. Fejlődjön a tanulók szövegértése, értő gondolkodása és véleményalkotása.

Az óra didaktikai feladatai: Új ismereteket feldolgozó óra.

Tantárgyi kapcsolatok: Magyar irodalom, magyar nyelvtan, digitális kultúra.

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

Utolsó letöltés időpontja: 2026.05.22. https://www.libri.hu/szerzok/lackfi_janos.html?page=2

Utolsó letöltés időpontja: 2026.05.22. (Lackfi János könyvek), <https://www.youtube.com/watch?v=-hhJZyA8eY4> (Lackfi János podcast)

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
10'	Ráhangolódás, a figyelem felkeltése - szabadon a térben. Ismerős-e valamelyik író, költő számotokra? Találtak-e kedvetekre valót az asztalon található könyvekből, versekből? Miért éppen azt választottad, amit? Gyerekek válaszai – csoportokba rendeződve, szőnyegen vagy párnákon ülve (a kiválasztott könyv náluk van, akik ugyanazt szerették, azok egymás mellé ülnek, a könyvet maguk elé teszik.)	Kötetlen beszélgetés, a témával kapcsolatos előzetes ismeretek felmérése. Párokba, csoportokba rendeződés a választott könyvek szerint, körforma kialakítása.	egyéni feladat	Lackfi János, Varró Dániel, Berg Judit, Gárdonyi Géza, Fekete István, Csukás István könyvek. Kicsiknél szükséges a körbeszélgetéshez egy kabala.	Könyvek, versidézetek szépen elrendezve a helyiségben. Esetleg néhány vers könyvjelzővel megjelölve, kiemelve. Akinél a kabala, annál a szó.

15'	Célkitűzés: A mai órán Lackfi Jánossal fogunk megismerkedni. Köralakítás Ki az a Lackfi János? Beszélgetés indítása – Ki ismeri a költőt? Hallottak –e már róla tanulóink? Érte- e valamilyen élmény diákjainkat a témával kapcsolatban? Narráció: Szeretném nektek bemutatni azt a ma is élő – kortárs költőt, aki egyben műfordító, író, tanár, apa és játszótárs is! Néhány mondatos tanári narráció személyes hangnemben az író életével, munkásságával kapcsolatosan: Miért szeretik a gyerekek és a felnőttek is? Mert érthetően és viccesen ír.	beszélgetés, tevékenykedtetés egymástól tanulás, belső motiváció erősítése Tanári narráció. Fogalomalkotás: - kortárs saját élmény megosztása, tanítói bemutatás, felolvasás: -Én miért szeretem a költő írásait?	frontális (kör) részben csoportmunka – az azonos érdeklődést mutatók a körön belül egymás mellett helyezkednek el érvelés, esetleg vita	kiválasztott könyvek, kabala, saláta Arckép kivetítve, vagy a nálunk lévő kötetekből 1-1 fénykép megtekintése. 1. számú melléklet	A kiválasztott Lackfi köteteket elhelyezzük, a többi visszakerül az eredeti helyére. A saláta elhelyezése a kör közepére. Aki már ismerte Lackfi Jánost és olvasott tőle, megoszthatja az élményeit társaival. kortárs-új fogalom bevezetése, magyarázata, megerősítése Fontos a tanítói élmény megosztása, a személyes hangvétel, az irodalmi élmény, a játékosság, a humor kiemelése, ezáltal a felnőttek és a gyermekek világának közelítése.
-----	--	--	---	--	---

	– Mert úgy beszél, mint mi, mai szavakat, internetes kifejezéseket is használ. – Mert nem fél bolondozni, de közben el is gondolkodtat. – Sokszor vicces, játékos, bolondos. – És mert aktuális témákat vet fel, olyanokat, amelyeket mi is nap mint nap átélünk. – Fontos neki a világ, a szeretet.	podcast részletének meghallgatása		Link: Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23. https://www.youtube.com/watch?v=-hhJZyA8eY4	A kortárs írói lét megjelenése, író-olvasó találkozók, események említése, közeli művelődési intézmények programjaira utalva.
--	--	-----------------------------------	--	--	--

10'	Elhelyezkedés szabadon a térben-mozgásos feladat – szerepbe helyezkedés, improvizáció Képzeletbeli interjú készítése a költővel-mozgásos játék pároknak vagy csoportoknak Változatok, fokozatok: Pantomim Állókép Ezeket később „fel lehet hangosítani”. Riport tolmáccsal Vicces, játékos forma halandzsanyelven Nézzük, miféle írásai vannak – a saláta leveleinek lehámozása (önként: a bátrak, akik meg mernek szólalni, szeretnek hangosan olvasni...)	Játék páros vagy csoportmunka	Játék szerepbe helyezkedéssel	Alsó és felső tagozatosoknak egyaránt segítséggel (kérdések száma, időkorlát) Szerepek felajánlása (A néma szerepek is fontosak!) -hangosító -világosító -sminkes -fodrász...stb. Később „kihangosíthatók”. A vállalkozó nebulók lehámoznak 1-1 levelet a salátáról, felolvassák és értelmezik azt, aztán megbeszéljük közösen. Fontos: nem sietünk, mindenkit meghallgatunk! Legfeljebb beiktatunk egy mozgásos feladatot, ha szükséges.
-----	--	---	--------------------------------------	--

10'-20'	Részösszefoglalás: ♠ -vicces versek ♠ -humoros költő ♠ -mindennapi dolgokról ír ♠ -a családról ír ♠ -6 gyermek apukája ♠ -szeretettel ír gyerekekről, kutyákról, iskoláról, sokszor viccesen ♠ -gyakran találkozik gyerekekkel, olvasókkal ♠ -Istenről, szeretetről, barátságról is szívhez szólóan ír ♠ -tanít is ♠ -felolvasásokat és humoros előadásokat is tart ♠ -írásra biztatja a gyerekeket és a felnőtteket is ♠ -úgy beszél, mint mi, mai szavakat, internetes kifejezéseket is használ	Részösszefoglalás-saláta Befelé- és egymásra figyelés, egymás gondolatainak kiegészítése - körbeszélgetés	tevékenykedtetés, hangos olvasás, gondolatok, érzések közlése, reakciók meghallgatása	Szókapcsolatok, jellemző jegyek gyűrt papírszeletekre írva, saláta formára gyúrva 2. számú melléklet	A saláta elhelyezése a kör közepén - a szókapcsolatok felolvasása, a levelek lefejtése és a megfogalmazódott érzések, gondolatok szavakba öntése, megbeszélése, az első rész zárása. A felolvasott, megbeszélt szókapcsolatok elhelyezése a teremben, jól látható helyen. Idézetek felolvasása – igény szerint, vélemények meghallgatása, reagálás Ki kinek és miben tudott segíteni ezen a foglalkozáson? Min kellene változtatni, hogy az együttműködés könnyebben menjen?
---------	---	---	--	--	---

2. foglalkozás

Betekintést nyerünk Lackfi János munkásságába, ízlelgetjük stílusát, játszunk vele.

Tantárgy: Magyar irodalom

Osztály: 3-6. évfolyam -maximum 16 fő

Az óra témája: Lackfi János bemutatása

Az óra cél- és feladatrendszere: A tanulók ismerkedjenek meg Lackfi János életével, munkásságával. Ismerjék fel jellegzetes stílusjegyeit.

Fejlődjön a tanulók szövegértése, értő gondolkodása és véleményalkotása.

Az óra didaktikai feladatai: Ismeretek rögzítését szolgáló óra, az előző foglalkozáson szerzett ismeretek elmélyítése.

Tantárgyi kapcsolatok: Magyar irodalom, nyelvtan, digitális kultúra

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23.

[Költők - mesehősök - történelmi személyek](https://wordwall.net/hu/resource/101295128) (<https://wordwall.net/hu/resource/101295128>),

[Lackfi János - Ki vagyok?](https://wordwall.net/hu/resource/101282553) <https://wordwall.net/hu/resource/101282553>),

[Lackfi János életrajza](https://wordwall.net/hu/resource/101300516) (<https://wordwall.net/hu/resource/101300516>),

[Költők, írók képei](https://wordwall.net/hu/resource/101298104) (<https://wordwall.net/hu/resource/101298104>)

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
3'	Elhelyezkedés a teremben, két helyszínen elosztva a csoportokat – alakíthatunk új csoportokat, de maradhatnak a már meglévők is.	Megbeszélés, a foglalkozás céljainak megfogalmazása.	Csoportok alakítása	A már felolvasott szókapcsolatok, üres saláta-levelek, íróeszközök, Lackfi - kötetek	A térben elhelyezett kötetek a terem különböző részeiben várják a hozzájuk érkező gyerekeket, akik, amíg odaérnek a kiválasztott Lackfi-könyvekhez, mondanak egy-két mondatot az előző órai élményeiről. Ha megérkeztek a számukra kedves kötethez lekuporodnak köré, így alakulnak ki a csoportok.
13'	Csoportalakítás: Lackfi kötetek szerint – kinek melyik szimpatikus, ahhoz a könyvhöz kucorodjon!	játék	kutatómunka - idézetek	rajzlap, filc, színes ceruza	Csoportmunka előkészítése, a feladatok megbeszélése: forgószínpadszerűen - a Wordwall játékot játszó és a nyomozók az idő leteltével helyet cserélnek. Segíthetik egymás munkáját rejtvényekkel, mondanivalójukat rajzokba tömörítik és így kapcsolják össze az olvasottakkal.
	Nyomozós játék vagy könyvmolyok: Keressetek példákat az átlalatok választott könyvből a beszélgetőkörben elhangzottakra! Vagy fogalmazzatok meg új állításokat, és írjátok fel egy salátalevélre, a „bizonyítékot” pedig jelöljétek könyvjelzővel a kötetben!	magyarázat	egyéni, páros és csoportmunka		
	Ha találtok olyan példát, amelyik a szomszédnak jól jöhet, bátran ajánljátok fel a segítségüket!				
13'	Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23. Költők - mesehősök - történelmi személyek		csoportmunka		Ha hamarabb végeznek, mint a másik csoport,

	(https://wordwall.net/hu/resource/101295128) Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23. Lackfi János - Ki vagyok? (https://wordwall.net/hu/resource/101282553) Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23. Lackfi János életrajza (https://wordwall.net/hu/resource/101300516) Utolsó letöltés időpontja: 2026. 05. 23. Költők, írók képei (https://wordwall.net/hu/resource/101298104)				készíthetnek szófelhőt, képverset, írhatnak verset, rajzolhatnak, belepillanthatnak az ajánlásra váró kötetbe – A papagájhal titka c. teremtésvédelmi mesekönyvbe.
5'	Záró beszélgetés -Kit ismertél meg Lackfi János személyében?	körbeszélgetés rendszerzés			Az új információt tartalmazó salátalevelek elhelyezése a már meglévők mellett. A papagájhal megalkotása saját fantázia alapján különböző technikákkal: szófelhő, vers, térbeli megjelenítés, újra hasznosított anyagok felhasználásával... stb. Kreatív alkotómunka.
6'	Mondjuk el saját szavainkkal, vagy vegyük elő az újabb salátaleveleket is, és most neveljünk egy „Lackfitudás” salátát!				
5'	A papagájhal titka című kötet bemutatása Milyennek képzeled el a papagájhalat?	kreatív, alkotómunka	egyéni, csoportos		
	<u>Új salátalevelek, példák:</u> <u>Költő, aki a hétköznapiakról ír</u> Lackfi János azért különleges, mert nem valami elvont, érthetetlen dolgokról ír, hanem rólunk, a hétköznapi emberekről. Rólunk, akik reggel nehezen kelünk fel, akik néha veszekszenek, de aztán nevetünk is.	összefoglalás, irányított beszélgetés	frontális		Ha szükséges az óra elején előkészített új salátalevelek felhasználhatók.

	A verseiben ott vannak a családi jelenetek, a gyerekek gondolatai, a mai világ furcsaságai. És ami a legjobb: mindezt sok humorral és szeretettel meséli el. <u>Stílusa és nyelve</u> Lackfi János versei közvetlenek és maiak. Nem bonyolult szavakat használ, hanem úgy ír, ahogy mi is beszélünk. Sok benne a rím, a ritmus, a játékosság, és gyakran előfordulnak internetes, vagy hétköznapi kifejezések is.				
	<u>Humor mögött érzések</u> Bár a legtöbb írása tele van nevetéssel, Lackfi János mindig az emberséget keresi. A humor nála nem gúny, hanem szeretet. Megmutatja, hogy lehet nevetni magunkon, miközben komolyan is vesszük az életet. A verseiben ott van a hit, az empátia, és a család fontossága is.				
	<u>Egy modern költő, aki köztünk él</u> Lackfi nem egy „rég” költő, akinek a könyve porosodik a polcon. Ő velünk él a 21. században: van Facebook-oldala, blogja, és rengetegen olvassák a bejegyzéseit. Sokszor jár iskolákba, író–olvasó találkozókra, ahol viccesen mesél, felolvas, és bátorítja a gyerekeket, hogy ők is írjanak. Lackfi János tehát egy olyan költő, aki közel hozza a verset a gyerekekhez és felnőttekhez is. Megmutatja, hogy az irodalom lehet vicces, mai és mégis mély.				

1. foglalkozás

1. számú melléklet

Milyen költő Lackfi János?

Imádja a szójátékokat, váratlan képeket. A hétköznapi nyelvből csinál költészetet.

Gyakran ír családról, gyerekekről ezzel is hangsúlyozva a generációk közötti kapcsolatokat. Ír a hitről és az elmúlásról. Apró jelenetekből von le nagy felismeréseket.

Versei és prózái könnyen befogadhatóak, olyan mintha beszélgetne az olvasóval.

Nem magyaráz, inkább kérdez. Az elmúlás, hiány, hit témái gyakran csendesen jelennek meg.

A humor és a fájdalom sokszor együtt jelenik meg. A nevetés mögött sokszor ott a veszteség. Jellemző rá az irónia nélküli őszinteség.

Lackfira jellemző, hogy egyszerű mondatokkal, mégis nagyon sűrű jelentéssel dolgozik; sokszor a cím maga is egyfajta csendes döbbenet.

Röviden:

- játékos, mégis mély
- közérthető, de nem felszínes
- humoros, de gyakran elégikus

Hogyan jelennek meg a generációk Lackfinál?

1. Gyerek–szülő nézőpont

- Sok szövegben szülői szemszögből figyeli a világot
- A gyerekek nyelve, logikája és kérdései tükröt tartanak a felnőtteknek
- Nem kioktat, inkább rácsodálkozik

2. Humor, mint híd

- A generációs különbségeket gyakran humor oldja
- A nevetés nem kinevetés, hanem összekötés
- A mindennapi félreértések szerethetőek

3. Elmúlás és idő

- Az idő múlása természetesen hozza a generációváltást
- Az idősebb generáció tapasztalata és a fiatalabb spontaneitása együtt él
- A hiány (pl. nagyszülők) csendesen van jelen

4. Nyelvi különbségek

- A mai beszélt nyelv, szleng, hétköznapi fordulatok megjelennek
- Ez közel hozza a fiatal olvasókat
- Ugyanakkor a klasszikus irodalmi hagyomány is ott van mögötte

2. számú melléklet

Tanári narráció

Miért szeretik a gyerekek és a felnőttek is?

- Mert érthetően és viccesen ír.
- Mert úgy beszél, mint mi, mai szavakat, internetes kifejezéseket is használ.
- Mert nem fél bolondozni, de közben el is gondolkodtat.
- sokszor vicces, játékos, bolondos
- És mert aktuális témákat vet fel, olyanokat, amilyeneket mi is átélünk nap mint nap
- Fontos neki a világ, a szeretet

Részösszefoglalás:

- ♠ -vicces versek
- ♠ -humoros költő
- ♠ -mindennapi dolgokról ír
- ♠ -a családról ír
- ♠ -6 gyermek apukája
- ♠ -szeretettel ír gyerekekről, kutyákról, iskoláról, sokszor viccesen
- ♠ -gyakran találkozik gyerekekkel, olvasókkal
- ♠ -Istenről, szeretetről, barátságról is szívhez szólóan ír
- ♠ -tanít is
- ♠ -felolvasásokat és humoros előadásokat is tart
- ♠ -írásra biztatja a gyerekeket és a felnőtteket is
- ♠ -úgy beszél, mint mi, mai szavakat, internetes kifejezéseket is használ
- ♠ -nem fél bolondozni, de közben el is gondolkodtat

Válogatás Lackfi János könyveiből

